

KIRÁLY IGNÁCZ

EGY KÁFIR SÓHAJA

Az emberiség magyarul beszélő kultúrájához tartozom. Káfir vagyok, istentagadó, gyaur, ha muszlim oldalról nézzük. Hívő keresztény vagyok, ha keresztény oldalról nézzük. Ezen belül is egy Jézus Istenére nagyon figyelni akaró ember. Ez kizárja, hogy istentelennek mondjam a más istenképhez igazodó embertársaimat. Igyekszem tehát a tetteket értékítélettel, az embert pedig toleráns szeretettel kezelni. Amit és ahogyan magamnak szeretném, igyekezniem kell azt és úgy adni felebarátainknak.

Vizsga időszakot élünk. Az új népvándorlás vizsga időszakát. Most előbb utóbb vallanunk kell szóban és tettben arról, hogy hol tartunk az elveinkben és magatartásunkban. Most még mindenki azt és úgy mondja, amit és ahogyan látja, érzi. Lassan véget ér a okos, a kegyes vélekedés ideje. Tiszteletre méltó az, aki hívő és karitatív érzékenységéből az irgalom szívhangjaival reagál. Tiszteletre méltó, aki szélesebb összefüggéseket véelve felfedezni úgy reagál, hogy nem személyekben, sorsokban, hanem ügyben gondolkodik és hazai nehézségeinkre megoldásokat keres, emberiség méretű megoldásban reménykedik. Kezd azonban végére érni az az idő, amikor mindenki felé osztogathatjuk bölcsességeinket és kritikáinkat. Megértésre méltó, ha nem is egyetértésre az, aki valamilyen tapasztalatból adódóan az önvédelmi, értékvédelmi oldalról keményen elutasító hangot üt meg. Ellenkezésre számíthat az, aki antiszociális, erőszakos, megkülönböztetés nélkül kezeli a ránk zúduló idegen kultúrájú tömeget. A jelenség olyan méreteket öltött, hogy a vélekedések és szórványos aktivitások után vizsgázunk, szigorlatozni fogunk. Lelkiismeretünk hangja szerint és egymás elvárása szerint vizsgázunk. Ma a pályaudvarokon kerülgetjük az idegenen felebarátainkat, holnap a közvetlen életterünkben kell tennünk ugyanezt.

A háborúk mögött világnézetekbe, vallásokba öltöztetett uralkodni akaró hatalmi törekvések húzódnak meg. Íme, egy újabb veszély helyzet. Iszlám és keresztény konfliktus csírái (?) bontakoznak ki. A média lehetővé teszi annak globális ismeretét, mely szerint a nyugati országok keleti és afrikai országokhoz képest milyen jóléti szinten élnek. Afrikában és közel keleten is néznek tv-t és tanulnak gyarmati történelmet. Ki ne akarna jobban élni? Ki ne vágya nagyobb létbiztonságra? Ki ne szeretné, ha jövőképe lehetne? Mindezt ki ne akarná, mikor ráadásul nem egyedül, hanem sorsársai tömegébe vegyülve sodor-tathatja magát a „Kánaán” felé. Vágyak, sodródások, átverések kiszolgáltatottjai. A mások oldalon pedig ki ne akarná megtartani és tovább növelni jólétét? Ki ne akarna megvédeni elért eredményeit? Ki ne akarna megszokott életkeretei között zaklatás nélkül, zavartalanul élni? Szintén vágyak, igényszintek sodródásai, átveréseinek kiszolgáltatottjai. Amikor egyéni érdekek ütköznek, verekedés lehet belőle. Amikor tömeges érdekek ütköznek, háborús helyzet alakulhat ki. Amikor erős identitású kultúrák összekeverednek és forronganak, akkor a külső nagyhatalmak dörzsölik markukat, a belső érintettek elkezdik lét-harcukat.

Tájékozódunk kell. Ez már nem illendőség kérdése, hogy a dialógushoz felkészültek legyünk. Ez már lét és identitás kérdése, hogy légvárépítés és gyűlöletkeltés helyett reális szemléletre, helyzetképre jussunk, mert ebben van az emberhez méltó megoldás lehetősége. Újra olvasom a Koránt (=hirdetés) és kommentárjait. A szúrák (=írárok) 114 csokorban fogalmazzák meg az Iszlám (=odaadott, megbékélt) tanítását. A muszlimok (=alávetettek, megbékéltek) számomra nem ismeretlen kultúrák és vallást jelentő nép. Huszonhat évig dolgoztam egy olyan oktatási intézményben, ahol évente sok országból nálunk tanuló muszlim fiatallal kerültem személyes, néha baráti kapcsolatba. Volt afrikai fekete, aki nagypénteki virrasztásunkra is eljött. Volt, jemeni professzor, aki barátság arany gyűrűjével ajándékozott meg. Volt egy palesztin házaspár, akik nálunk laktak két hónapig. A kapcsolat alapja minden esetben megelőlegezett bizalmamra épült. Ima szobát alakítottam ki, mindennemű ügyes-bajos dolgaikkal, mint támaszokat kereshettek meg: pl. nőnek külön fürdőt biztosítottunk. Természetes volt tehát, hogy különböző magyarországi muszlim szervezetek rendezvényeihez mi biztosítottunk termeket. Az Iszlám Egyház, a Magyarországi Muszlimok Egyháza, a Magyarországi Iszlám Közösség (MIK) bőven szolgáltatott anyagot ahhoz, hogy kialakuljon bennem egy kép róluk és kialakuljon egy személyes kapcsolat velük.

Az iszlám és a keresztény tartalmak kevés olyan találkozási pontot kínálnak, melyek krízis helyzetben működnek is. „Igen, az iszlám egy békés vallás.”- nyilatkozta a Magyarországi Muszlimok Egyesülete elnöke. Aki elolvassa a 8. 9. szúrák, árnyaltabban láthatja a dolgokat. Számunkra rettenetes a keresztények üldözése és kivégzése és szívesen írjuk ezeket a szélsőséges militarista iszlámisták számlájára. Mi katolikus keresztények

ugyanis ismerjük egyházunk állásfoglalását, mely szerint minden egyistenhívó üdvösség reményű ember, akárhogy nevezze is meg istenét (Allah, Adonáj, Atya). A mi Jézusunk a Koránban említett 25 próféta egyike, egy a sok között. Az evangéliumok tanítása és példája egy-egy muszlim tanítás illusztrációja, példatár. A muszlimok csak a maguk üdvösségét vallják. Aki közülük keresztény lesz, az istentelen lesz, tehát méltó a halálra (szúra:8,12). Patriarchális rendszerben gondolkodva a muszlim férfi feleségül vehet keresztény nőt és ez érvényes házasság. Nem érvényes viszont, ha keresztény férfi vesz el muszlim nőt. A magyarországi muszlimok vegyes házasságai nem kevés gondot jelentenek a maguk muszlim integrációja szempontjából. A káfir környezetben élő muszlimok óhatatlanul bűnbe esnek az alkohol, a sertésbűn, a szexualitás stb. terén. Ennek sajátos feloldása az a törvény, miszerint ahány évig vétkeztél, annyi ideig kell meghatározott összeggel támogatnod muszlim közösséget, hogy ezzel a szegény településeket segítsék. Olyan erős vallási identitást jelent a muszlim közösség, hogy az lenne a meglepő, ha nem mecsetet, hanem ökumenikus házat akarnának építeni. Integrációjuk eddig minden országban zátonyra futott (vö: francia, angol helyzetet). Hazánkban a MIK hangsúlyozza a magyarság tudatot, a vallásuk megtartásával végzett integrációs törekvést Európában.

Koncentrikus körökben gondolkodom. Ahogyan az emberi kapcsolatok körei élhetőek, úgy élhetőek a tágabb körök is. A kapcsolataink alapjait vegyük kiindulási pontnak. Van ajtó a lakásunkon és időnként azt zárva is tartjuk. Van kerítés az utcafronton és ajtaját időnként zárva tartjuk. Nálunk ez a kerítés üzenet értékű. 80 cm-esre építettük, mintegy jelképéül annak, hogy itt mi lakunk, de nyitottak mindenki felé. A jelképből az a valóság lett, hogy a száradó ruháktól a babakocsin át a hízott sertésig mindenünk elmozdult ismeretlennek látszó irányba. Tetünk még 80 cm léces magasítást, de ez sem gátolta meg a műhelyem kirámolását. Amikor Teréz anya nővérei arra kértek, hogy fogadjunk be egy időre 1-2 börtönből szabadult férfit, akiknek családját ők istápolják, nemet mondtam. Más megoldást javasoltam, mely nem veszélyezteti az én családi, hitvestársi kapcsolatokat. Tény: van ön- és családvédelem. Van ennek szeretettel harmonizáló megoldása. A konkrét kihívás alapján lehet megfontoltan dönteni. Ma felmerül bennem a gondolat, hogy kerítésünkön átmászó, vagy az éppen nyitott kapunkon besettenkedő idegenekhez hogyan viszonyulnék. Hiszen csak le akarnak telepedni egy időre, vagy véglegesen nálunk. Hívatlanul, megbeszélés nélkül kertünkben, és házunkban. H. Mustafa annak idején bekéredzkedett Noellel és befogadtuk, még jobban megismertük és ezért megszerettük egymást. A nem így érkezők esetében erőszakos behatolásnak élném meg telek-, ház-, honfoglalásukat.

Mi a dolgom és mi nem a dolgom ebben a kihívásban?

NEM-et mondok arra, hogy a világhatalmak által generált világméretű problémákban felelősséget ruházzanak rám. Nemet mondok arra, hogy globális (földkerekségi) gondolkodást kérjenek számon rajtam, mikor én

divinálisan (Isten szerintien) igyekszem gondolkodni. Amint Jézusunk nem alapított csettintésre működő kenyérgyárat, amint környezete összes szerencsétlenjének meggyógyítására nem alapított csodakórházat (Bethesda fürdő esete), úgy ezt sem tekintem rajtam számon kérhetőnek. Nemet mondok arra, hogy számon kérjék rajtam azt, ha gondolkozom, mérlegelek, és ezt szembe állítsák a szeretetre hivatkozó küldetésünkkel. Nemet mondok arra, hogy az én dolgom keblemre ölelni az egész világot.

IGEN-t mondok arra, hogy értelmes szeretetre küld Jézus Istene. Igent mondok arra, hogy az én dolgom keblemre ölelni a konkrét embert, a maga személyi nyitottságának lehetőségében. Hiszek a szeretet személytől személyig érő hatékonyságában. Igent mondok arra, hogy minden életembe megjelenő rászorulóhoz segítő készséggel forduljak. Igent mondok arra, hogy felemeljem szavam minden erőszak ellen, akár másokkal, akár velünk történik. Igent mondok arra, hogy életteremet, hazámat nem örökös hitbizományban kaptam, hanem arra, hogy belakjam és a szeretet értékszemléletének megvalósulási terévé tegyem. Igent mondok arra, hogy amennyiben nem teszem küldetésem, akkor tudomásul kellennem, hogy elvételük tőlem házam, hazám. Elvételük a mi elpuhult hitünk és komfortra berendezkedő 1-2 gyermekes házasságaink miatt ez a territórium. Elvételük majd az utánunk jövő generációktól a ház is, haza is, de a hitük-hűségük is. Kemény hűséggel igent kell mondanom arra a kötelezésre, mely az értékeink ismeretére, megvalósítási kötelezettségére és ezek emberhez méltó szeretet rendje szerinti megvédésére vonatkozik. Igent mondok arra, hogy az én dolgom, hogy „szebbé tegyem az élet rám eső kis zugát” (Szetgyörgyi A.).

GROMON ANDRÁS

A DÜHÖS JÉZUS

Bizonyára provokatívnak tűnő a cím, hiszen Jézusról alkotott képünkbe semmiképp sem látszik beleillegni a „dühös” jelző. Ha azonban figyelmesen olvassuk az evangéliumokat, akkor kiderül, hogy ha furcsa is ez a jelző, az a viselkedéskör, amelyre utalni szeretnék vele, egyáltalán nem idegen Jézustól: számos esetben türelmetlenkedett, sőt teljesen elfogyott a türelme, bosszús lett, feldúlt volt, mérges volt, zaklatottan reagált, indulatosan beszélt vagy cselekedett – „népiesen”, de talán a legkifejezőbben úgy mondhatnánk: „felment benne a pumpa”.

*

A témával kapcsolatban legtöbbünknek elsőként talán az az eset jut eszébe (Mk 9,14-27), amikor a „színeváltozás” hegyéről lejövetele után Jézushoz odalép *egy epilepsziás fiú apja*, kérve, hogy gyógyítsa meg a gyereket, mert bár előzőleg már kérte erre a tanítványait, de „azok nem voltak elég erősek hozzá”. Erre Jézus erősen kifakad, ami annál is meglepőbb, mivel – ha menekült is a babonás csodavárás elől – általában nyitottan fogadta a beteget; most azonban kemény kritikát fogalmaz meg,